

Tohum yatağı hazırlama

Başarıyı belirleyen en önemli faktör olduğu gibi oldukça masraflı ve zor bir işlemdir. Masrafların büyük bir kısmı tohum yatağı hazırlamaya harcanır. Çeşitli metotlar arasından, maliyet, vejetasyonun cins ve miktarı, erozyon durumu, taşlılık ve toprak derinliği gibi hususlar göz önüne alınarak aşağıdaki yöntemlerden biri seçilir

- Mekanik metotlar
- Hazırlayıcı bitki metodu
- Kontrollü yakma
- Kimyasal yöntemler

Mekanik tohum yatağı hazırlama yöntemleri

Bitki örtüsü çalılarından oluşuyorsa;

Ray çekme, zincir yada kablo çekme, dozerleme, diskaro çekme, kök kesme,

Bitki örtüsü otsu türlerden oluşuyorsa;

Tarla tarımında kullanılan ekipmanlar yardımı ile yapılabilir. Ancak ağır topraklarda ve sık bir bitki örtüsünün bulunduğu yerlerde çayır pulluklarına gereksinim duyulur.

Su ve rüzgar erozyonunun şiddetli olduğu yerlerde kullanılan, **erozyona yol açmayan tohum yatağı hazırlama ve ekim yöntemleri**

- **Tohum yatağı hazırlamadan ekim**
- **Araya ekim**
- **Şeritvari ekim**

İyi hazırlanmış tohum yatağının özellikleri

- Tohum yatağı iyice ufalanmış olmalıdır
- Tohum yatağı bastırılmış olmalıdır
- Tohum yatağı yerli bitkilerden ve yabancı ot tohumlarından arındırılmış olmalıdır
- Tohum yatağının üzerinde yeter miktarda bir malç veya bitki artığı bulunmalıdır
- Tohum yatağı besleyici olmalıdır

Çayır ve mera bozma

Tohumlanacak alanlardaki mevcut vejetasyonun çeşitli yöntemlerle öldürülmesine *çayır bozma* veya *mera bozma* denir.

Bozulduktan sonra hemen ekim yapılacak çayırlar bir dönem biçildikten sonra, meralar ise bir dönem otlatıldıktan sonra sürülmelidir.

Bozulmadan sonra bir süre diğer kültür bitkileri yetiştirilecek alanlarda ilkbaharda ekim yapma üzere, sonbaharda bozma tavsiye edilir

Bozma derinliđi

Çayır ve meralar bozulturken, mevcut vejetasyonu öldürmek üzere yapılan ilk sürüm deriliğidir. Bu derinlik, prensip olarak gereğinden fazla olmamalıdır. Derin sürüm, canlı toprağı alta gömer, ölü toprağı üste çıkarır. Çayır mera toprakları işlenmeye alışkın olmadıkları için, derin sürüm tarla tarımından daha fazla zarar verir.

Tınlı ve killi topraklardaki vejetasyon 10 cm derinden, kumlu topraklarda 15 cm derinden sürüldüğünde başarılı bir şekilde bozma işlemi yapılır. Köksaplı (sülüklü) bitkilerin fazla bulunduğu durumlarda, sürme derinliği birkaç cm arttırılabilir.

Bozma işlemi

- Meraların sürülerek bozulması için özel bir pulluğa gerek yoktur
- Çayırlarda ise bitki örtüsü daha sık ve toprak nemli olduğu için çayır pulluğu denilen özel pulluklara ihtiyaç duyulur.
- Bozma işlemini kolaylaştırmak için meraların sürümden önce aşırı bir şekilde otlatılması, çayırların da biçimden sonra yine otlatılması tavsiye edilir.
- Vejetasyon içindeki çalılar, sürümü güçleştirdikleri için, sürümden önce sökülmeli veya yakılmalıdır.

Hazırlayıcı bitki metodu ile tohum yatağı hazırlanması

Suni mera kurmak amacı ile yeni sürülmüş topraklarda veya terk edilen tarlalarda toprağın kültür düzeyin yükseltmek, rutubeti muhafaza etmek ve fideleri sürüzgar erozyonuna karşı korumak amaçları ile bir yıl tahıl yetiştirdikten sonra, bunların toprak üzerinde bıraktığı anızlar iyi bir tohum yatağı sayılır.

İlk defa sürülen bir çayır merada, toprakta bol miktarda bulunan humusun parçalanması ile ortaya çıkan bol besin maddeleri ile bu alanlardan birkaç yıl bol ürün alınması, ilk sürün etkisi denilen geçici bir verimlilikten kaynaklanır.

Ara tarımının son yılında anız bırakan tahıl veya darı türleri yetiştirilerek istenilen anızlı tohum yatağı hazırlanır. Yüksekten biçilen bu bitki anızlarının tohum dökmesine izin verilmemelidir. Bu anızlar; su ve rüzgar erozyonunu önler, topraktaki suyun kaybolmasını önler, yabancı ot fidelerinin gelişmesini engeller, toprağın aşırı ısınmasını engeller, kaymak tabakası oluşumunu engeller.

Anızlara sonbahar veya ilkbaharda herhangi bir tohum yatağı hazırlamadan ekim yapılır.

Yakma sureti ile tohum yatağı hazırlama

- Çalılık meralarda iyi bir tohum yatağı hazırlayabilmek için, ekime mani olan ve aralarında otumsuz bitkilerin yetişmesine imkan vermeyen çalıkların yok edilmesi gerekir. Bu çalıklar, mekanik ve kimyasal yöntemlerin yanında yakma ile de yok edilebilir. Yakma sonucu oluşan kül tabakası son derece elverişli bir tohum yatağı olarak kabul edilse de bu tabakanın içine yapılan ekimlerden başarılı bir sonuç alınamamıştır.
- Yakmadan sonra tüm bitkiler yok edilmese bile, miktarları son derece azaldığından, ekim yapılabilecek bir ortam elde edilir.
- Yakıldıktan sonra hemen ekim yapılmayan, altı ay yada bir yıl boş kalan meralarda, ölmeyen çalıklar yeniden sürgün verip büyümeye başlar bu nedenle yakma işlemi ilkbahar veya sonbahar yağışları başlamadan suni mera ekimi tamamlanabilecek bir tarihte yapılmalıdır. Yaz ortasında çalıklar kuru iken daha kolay yanarlar. Sonbaharda yapılacak ekimler için yaz aylarında yakma elverişlidir.